

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
81/11. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2011. szeptember 6.

A C-163/10. sz. ügyben hozott ítélet
Aldo Patriciello

A Bíróság pontosítja az uniós jog által az európai parlamenti képviselőknek a képviselői feladataik ellátása során kifejtett véleményük és leadott szavazataik vonatkozásában biztosított mentelmi jog terjedelmét

A mentelmi jog csak akkor biztosítható, ha közvetlen és nyilvánvaló kapcsolat áll fenn az európai parlamenti képviselő által kifejtett vélemény és a képviselői feladatainak ellátása között

Az Európai Parlament tagjai az európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv szerinti védelemben részesülnek. Így többek között, a feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk miatt az Európai Parlament tagjai ellen a részükre biztosított mentelmi jog alapján nem folytatható vizsgálat, nem vehetők őrizetbe és nem vonhatók bírósági eljárás alá.

Amennyiben az európai parlamenti képviselő ellen az általa kifejtett vélemény vagy leadott szavazat miatt bírósági eljárás indul, e mentelmi jog alkalmazásának mérlegelése az ügyben eljáró nemzeti bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az olaszországi Tribunale di Isernia előtt indított büntetőeljárás keretében A. Patriciello európai parlamenti képviselőnek egy közfeladatot ellátó személy ellen, feladatainak ellátása során elkövetett hamis vád bűncselekménye miatt kell felelnie. Az egyik nyilvános parkolóban keletkezett nézeteltérés során ugyanis A. Patriciello jogellenes magatartással (okirathamisítással) vádolta az olaszországi Pozzili önkormányzati rendőrségének rendőrét, azt állítva, hogy e rendőr a közlekedési szabályokkal ellentétes módon parkoló több gépjármű vezetőjével kapcsolatos jegyzőkönyv felvétele során meghamisította az időpontokat.

Az Európai Parlament 2009-ben, A. Patriciello kérelme alapján eljárva – mivel úgy ítélte meg, hogy A. Patriciello a választópolgárai általános érdekében járt el – akként határozott, hogy fenntartja¹ e képviselő mentelmi jogát.

Az olasz bíróság az annak meghatározása szempontjából releváns kritériumok pontosítását kéri a Bíróságtól, hogy az olyan kijelentés, amelyet valamely európai parlamenti képviselő az Európai Parlamenten kívül tett, és amelynek következtében az e képviselő származása szerinti tagállamban hamis vád bűncselekménye miatt büntetőeljárás indult, a képviselői feladatok ellátása során kifejtett olyan véleménynek minősül-e, amelyre ennek következtében kiterjed a mentelmi jog.

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy **az európai parlamenti képviselőket a parlamenti képviselői feladataik ellátása során általuk kifejtett vélemény és leadott szavazat vonatkozásában megillető mentelmi jog terjedelmét kizárólag az uniós jog alapján kell megállapítani.** Ezáltal az uniós jog értelmében az európai parlamenti képviselőknek biztosított mentelmi jog célja az európai parlamenti képviselők szabad véleménynyilvánítása és függetlensége védelmének biztosítása. Ezért e mentelmi jog megakadályoz a képviselői feladatok ellátása során kifejtett vélemény vagy leadott szavazat miatti minden bírósági eljárást. Ebből következik, hogy amennyiben a mentelmi jog elismeréséhez szükséges érdemi feltételek teljesülnek, az Európai Parlament e mentelmi jogot nem függesztheti fel, az annak alkalmazására

¹ Az Európai Parlament eljárási szabályzata 6. cikkének (3) bekezdése.

hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság pedig köteles megszüntetni az érintett európai parlamenti képviselő ellen indított eljárást.

Ezt követően a Bíróság megállapítja, hogy jöllehet a mentelmi jog alapvetően magán az Európai Parlamenten belül tett nyilatkozatokra vonatkozik, nem kizárt, hogy az Európai Parlamenten kívül tett valamely nyilatkozat is a parlamenti képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek minősüljön. **Következésképpen az ilyen vélemény létezését a nyilatkozat jellegétől és tartalmától, nem pedig a nyilatkozat megtételének helyétől függően kell értékelni.**

Ezáltal a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a mentelmi jog szorosan kapcsolódik a **véleménynyilvánítás szabadságához**, amely a demokráciára és a pluralizmusra épülő társadalom lényegi alapja, továbbá azokat az értékeket tükrözi, amelyek az Európai Unió alapul. E szabadság ezenkívül az Európai Unió Alapjogi Chartájában biztosított **alapvető jognak** minősül, amely Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint az Európai Unió alapító szerződésai. E szabadságot az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény is biztosítja.

E megállapításokból kiindulva a Bíróság úgy ítéli meg, hogy azon „vélemény” fogalmát, amely a mentelmi jog alkalmazásának alapjául szolgálhat, olyan tágan kell értelmezni, mint ami magában foglalja mindazokat a megnyilvánulásokat, amelyek – tartalmuknál fogva – szubjektív értékeléseket képező állításoknak számítanak. Továbbá ahhoz, hogy valamely véleményre vonatkozzék a mentelmi jog, kapcsolatnak kell fennállnia a kifejtett vélemény és a parlamenti feladatok között.

Ugyanakkor a Bíróság megállapítja, hogy a mentelmi jog elismerése véglegesen megakadályozhatja a bűncselekmények üldözését, ezáltal pedig az ilyen nyilatkozatokkal sértett személyeket megfoszthatja a bírósághoz fordulás jogától, sőt még attól is, hogy elérjék a bekövetkezett károk megtérítését. E következményekre tekintettel a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a mentelmi jog csak akkor biztosítható, ha **a kifejtett vélemény és a parlamenti feladatok közötti kapcsolat közvetlen és nyilvánvaló.**

Így az olasz bíróság feladata mérlegelni, hogy az európai parlamenti képviselő nyilatkozata esetében ilyen nyilvánvaló kapcsolat áll-e fenn, ennek következtében pedig a parlamenti képviselői feladatok ellátása során kifejtett véleménynek tekinthető-e, és megalapozhatja-e a mentelmi jog elismerését.

Ezzel összefüggésben ugyanakkor a Bíróság megjegyzi, hogy a tényállás leírására és A. Patriciello állításainak tartalmára tekintettel úgy tűnik, hogy e nyilatkozatok viszonylag távol állnak az Európai Parlament tagjának feladataitól. A jelen esetben ugyanis A. Patriciello megnyilvánulása nehezen mutathat ki közvetlen kapcsolatot a választópolgárok gondos figyelmet igénylő általános érdekeivel.

Másfelől a Bíróság emlékeztet arra, hogy **az Európai Parlament által hozott, a mentelmi jog fenntartásáról szóló határozat kizárólag olyan véleménynek minősül, amelynek a nemzeti bíróságokkal szemben nincs semmilyen kötelező ereje.**

Végül arra az esetre, ha az olasz bíróság a jelen ítéletben nyújtott értelmezést figyelembe véve úgy határozna, hogy mellőzi az Európai Parlament véleményét, az uniós jog e bírósággal szemben nem támaszt semmilyen sajátos követelményt a határozatának indokolásával kapcsolatban.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106